

Omar El Messaoudi

Als we helemaal opnieuw zouden beginnen met het accountantsberoep, komen we op een heel andere manier van werken uit, meent Omar El Messaoudi.

DISCUSSIE | Column | 30 november 2021

Stöðugar breytingar

In IJsland liep ik door de bekende *Black Beach*. Adembenemend en mysterieus. Alsof je op een ander planeet wandelt. Logisch dat films als *Star Wars* en *Game of Thrones* hier zijn opgenomen. Terwijl de golven door de vulkanische grond nog langzamer lijken te bewegen, kom je tot het besef dat deze plek continue verandert. Ik moest plotseling aan ons beroep denken.

Wellicht dat ons beroep ook een proces van natuurlijke continue verandering nodig heeft. Even weg van de standaard boeken, formules, kaders en processen. Even niet denken in termen als *engagement letter*, *kick-off meeting*, planning, interim en *final*. Even geen op te leveren stukkenlijst die begint bij ID01 en eindigt op ID999. Geen telefoonboek-jaarrapport. Geen aansluitingen van omvangrijke, kleurrijke excelbestanden of het continue over en weer mailen over een toelichting in de jaarrekening waar geen stakeholder naar kijkt. Geen opstapelingen van IFRS- en RJ-richtlijnen. Alles even van tafel. Alsof een machtige golf alles weg heeft geveegd. Het klinkt eng, maar geef eerlijk toe, ook wel interessant.

Je komt namelijk aan op een punt waarbij je naar een leeg vel papier aan het staren bent. Je kijkt niet terug. Je laat de audit achter zoals deze is. Je legt je pen op het blaadje en begint opnieuw. Wie zijn de stakeholders? Wat willen zij zien? In welke vorm moet deze informatie gegoten worden? Hoe vaak willen zij deze informatie zien? Welke verslaggevingseisen leveren een toegevoegde waarde? Ook toekomstgericht? Welke processen voeden dit rapport? Welke *tooling* kan ik hanteren om deze voeding frequent, effectief en efficiënt te controleren? Welke specialisten en/of specialismen heb ik nodig? Welke controlestandaarden moeten opgemaakt worden om deze manier van werken te stimuleren? Hoe moeten de klanten ingericht zijn? Hoe moet de toezichthouder fungeren? Wat wordt mijn rol in dit geheel?

Door echt nadenken over dit soort vragen en opnieuw alles uitschrijven ben ik ervan overtuigd dat we tot een hele andere *way of work* gaan komen. Een samenwerking tussen kantoren zou natuurlijk optimaal zijn. Een soort accountantslab, waar afgevaardigden van elk aangesloten kantoor bijeenkomen om het beroep opnieuw uit te vinden. Net als op het strand in IJsland is er continue verandering. Wellicht kunnen we dan wel het hoge verloop tegengaan, *busy season* naar een andere planeet verbannen, het aantal maatregelen reduceren, de politiek buiten de deur houden, het beroep aantrekkelijker maken en onze relevantie *to the moon* krijgen. Een Google zou niet durven instappen in zo'n sector.

Dit hebben wij zover ik weet nooit eerder gedaan. Wel zie ik dat er in groepjes een aantal subcategorieën opnieuw uitgewerkt worden, zoals bijvoorbeeld de audit kwaliteit (AQI's). Maar ik ben van mening dat dit al een station te ver en

te kleinschalig is. Je kunt niet kijken hoe je audit kwaliteit wilt gaan meten, als wellicht de gehele audit anders moet en kan. Wij moeten eerst nadenken over de basis. Wij moeten kijken naar ons beroep en onze rol. Het moet een (inter)nationaal project worden. Wij zijn altijd maar blijven doorvaren op dezelfde route, met hier en daar een vernieuwing. Zo blijven we op dezelfde plek, met hier en daar een vernieuwing.

Toen ik jaren geleden begon aan dit prachtige beroep, vertelde een manager mij destijds dat ze bezig waren om de *busy season curve* recht te trekken en wat werkzaamheden naar voren te halen. Het bekende verhaal. Inmiddels is het 2021, met 2022 om de hoek, en zie ik weer dezelfde busy season-gezichtsuitdrukkingen in de wandelgangen. Het is normaal geworden, terwijl het eigenlijk niet normaal is. We worden er bijna trots op, zo lijkt het soms. Het worden koude lange dagen. En dan vragen wij ons nog af waarom het verloop in deze periode het hoogst is. Kortom, er is helemaal niets veranderd in al die jaren. Er zijn hoogstens wat digitaliseringsslagen gemaakt. We rijden rondjes. Af en toe stoppen we bij een tankstation, wisselen een bandje, nemen wat koffie en rijden weer door.

Laten we een keer buitenaards doen. Ik zeg buitenaards, omdat dat voor ons accountants echt zo voelt. In andere sectoren hebben ze om de haverklap een lege-vel-sessie. Het lukt niet altijd, maar de keren dat het lukt komen er prachtige initiatieven uit en schiet die sector jaren vooruit.

Ik zie ook wel dat er langzamerhand goede initiatieven boven komen drijven en hoor hier en daar leuke verhalen. Als je echter naar de kern kijkt, lijkt het alsof we geen meter zijn opgeschoten. Als ik jou nu het volgende voorleg: stel, ik had jou tien jaar terug in een tijdmachine gestopt die zou afreizen naar 2021. Je stapt uit en kijkt hoe de audit erbij staat. Zou je omvervallen vanwege de krachtige ontwikkelingen, of eerder teleurgesteld kijken?

Stöðugar breytingar is IJslands voor constante verandering.

Omar El Messaoudi is zelfstandig gevestigd registeraccountant, lid van het bestuur van NBA Young Profs en lid van de werkgroep Accounttech van de NBA.